

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/461/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

97/2018. (IV. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. november 2-án postai úton előterjesztett **panaszát** a 2018. április 19-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – * Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2017. november 2-án postai úton terjesztett elő panaszt a vele szemben 2017. október 26-án foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy a vele szemben 2017. október 26-án foganatosított előállítással, fogvatartással, és a meggyanúsításával szemben kívánt panasszal élni.

Mivel a panaszos beadványának több pontjában olyan nyomozati szakba tartozó és büntetőeljárás problémákat és panaszokat fogalmaz meg, amelyre a Testületnek nincs hatásköre, a beadvány ezen részeinek ismertetésétől a Testület eltekint, mivel a panaszos az erre vonatkozó tájékoztatást megértette, és tudomásul vette. A hatásköri rendelkezések tudatában a panaszos azt kérte, hogy a Testület által eljárása körébe vonható panaszelemek tekintetében folytassa le vizsgálatát.

A Testület által vizsgálható panaszelemek az alábbiak.

A panaszos lakcímén 2017. október 26-án reggel 6 óra 45 perckor megjelentek a * Rendőrkapitányság beosztottai, annak érdekében, hogy a panaszost előállítsák a kapitányság

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

épületébe. Mint utóbb a panaszos részére átadott igazolásból kiderült, nem elővezetésre, és nem elfogásra került sor, hanem az 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről (továbbiakban: Rtv.) 33.§ (2) bekezdés b) pontja szerinti (bűncselekmény gyanúja) előállítására.

Az intézkedés elején az eljáró rendőrök csak annyit közöltek a panaszossal, hogy bűncselekmény gyanúja miatt előállítják. Nem közölték a panaszossal a nevüket, a jelvényüket pedig csak távolról mutatták fel, így annak tartalma a hajnali órákban, több méter távolságból nem volt olvasható, azonosítható. Igazolványukat nem mutatták fel, továbbá nem közölték, hogy hova, és milyen okkal állítják elő. A gépjárműben ülve kizárólag arra tekintettel tudta meg a panaszos, hogy hova történik az előállítása, hogy útban a rendőrkapitányság felé rákérdezett erre a rendőröknél. Csak ekkor, és csak a panaszos kifejezett kérdésére tekintettel tájékoztatták, hogy a * Rendőrkapitányság épületében kerül sor az előállítására. Az előállítás okáról még ekkor sem tájékoztatták, továbbá az előállítással kapcsolatos semmilyen iratot nem mutattak, vagy adtak át neki. A panaszos gyanúsított kihallgatása megkezdéséig kizárólag a panaszához csatolt írásbeli tájékoztatást (Tájékoztató a fogvatartott személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről című formanyomtatvány) kapta a hatóságtól az eljárási jogaira vonatkozóan. Ezt a tájékoztatást akkor kapta, amikor az előállító helyiségben történő fogvatartása előtt leadta az ingóságait. Ez a tájékoztatás a panaszos véleménye szerint kizárólag a „fogvatartott” személy jogairól szólt. Az Rtv. 24.§ (1) bekezdésében foglaltakon alapuló egyéb tájékoztatást egyáltalán nem kapott az őt előállító rendőröktől. A panaszos véleménye szerint lényegesebb ennél a mulasztás, hogy nem kapott tájékoztatást a védelemhez való jogáról sem, noha vele szemben személyi szabadsága elvonásával járó kényszerintézkedés alkalmazására került sor.

A panaszos véleménye szerint az előállítása nem volt jogszerű, szükséges, illetőleg arányos sem. Ezt arra alapozta, hogy a formanyomtatványon, „fogvatartott” megnevezés szerepel, noha a Be. 97.§ (1) bekezdés h) pontjában írtak szerint nem minősült fogvatartottnak, hiszen az elfogására, illetőleg elővezetésére nem került sor, hanem csak és kizárólag az előállítására.

A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás foganatosításával a várandós feleségét „rémisztgették” a rendőrök. A panaszos előadása szerint az előállítása teátrális volt, célja a megfélemlítés volt.

2) A panaszos csatolta a * Rendőrkapitányság határozatát, védő kirendeléséről a panaszos részére. A dokumentumból kiderül, hogy a hatóság eljárás folytat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 373.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő nagyobb kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntett és más bűncselekmény(ek) elkövetésének megalapozott gyanúja miatt G. T. ellen. Az eljárás során szükségessé vált a panaszos gyanúsítottként történő kihallgatása.

3) A panaszos csatolta a jegyzőkönyvet gyanúsított kihallgatásáról. Ebben a dokumentumban részletesen ismertetik a cselekményt, melynek elkövetésével a panaszost vádolták, és ennek Btk. szerinti minősülését. A panaszos válasza szerint a gyanúsítást megértette, panaszt kívánt tenni, mivel elmondása szerint nem követte el a bűncselekményt, az ismertett történeti tényállás alapján ismeretlen számára, hogy milyen alapon gyanúsította meg a hatóság részesei cselekménnyel. Az irat tartalma további, a rendőri intézkedés tényállása szempontjából releváns információt nem tartalmaz, ezért ennek ismertetésétől a Testület eltekint. Az irat tartalma szerint a panaszos ügyében dr. B. L. T. hivatalból kirendelt védő jár el.

3) A panaszos által csatolt további dokumentumok közül releváns információt egyedül az az igazolás tartalmaz, mely szerint a panaszossal szemben az Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pontja alapján 2017. október 26-án 6 óra 45 perctől 10 óra 25 percig személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak, amely miatt a * Rendőrkapitányság épületében tartózkodott. A panaszos ezen dokumentumon aláhúzással jelezte, hogy az előállítás időtartama alatt sérülése, illetőleg panasza nem keletkezett.

4) A panaszos gyanúsítás ellen bejelentett panaszát a * Ügyészség határozatával – mint alaptalant – elutasította.

A határozat szerint a panaszos által elkövetett cselekmény jogi minősítését akként változtatták meg, hogy az helyesen 2 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős kárt okozó csalás büntetteként minősülő jelentős kárt okozó csalás büntetteként minősül, melyet a panaszos társtettesként követett el.

A határozat szerint a panaszost az alábbi tényállás miatt hallgatták ki.

A panaszos közreműködött abban, hogy G. T. 2015. augusztus 11-én jogtalan haszonszerzési céllal megbízási szerződést kössön Cs. I.-vel és T. Cs. Zs. A.-val. Az Ügyészség megállapította, hogy a panasz nem alapos, a nyomozás iratainak felülvizsgálata során megállapítást nyert, hogy a panaszos a nyomozás addigi adatai szerint megalapozottan volt gyanúsítható a terhére rótt bűncselekmény elkövetésével, jóllehet a közölt tényállás rendelkező részben foglalt kiegészítése volt szükséges és indokolt. A megalapozott gyanút tanúvallomás, rendőri jelentés is alátámasztják, így a gyanúsított kihallgatás fogantatosítására a Be. 179.§ (1) bekezdésében írtakra figyelemmel törvényesen került sor. A határozat további tartalmának ismertetésétől a Testület eltekint, mivel az általa vizsgálható elemek szempontjából relevanciával nem bír.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését.

1) Az intézkedés napján készült jelentés előállítás végrehajtásáról című dokumentum szerint a panaszossal szemben 6 óra 45 perckor az Rtv. 29.§ (1) bekezdés a) pontja szerint igazoltatást, a 31.§ (1) bekezdése szerint személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálását és a 33.§ (2) bekezdésének (b) pontja szerint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy előállítását fogantatosították. A személyes szabadság korlátozásának helye a panaszos lakása volt, az Rtv. 39.§ (1) bekezdés B) pontja szerint a gyanúsított elfogása és előállítása céljából magánlakásban intézkedés került fogantatosításra. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az intézkedés alapjául szolgáló események rövid leírása szerint a * Rendőrkapitányságon folyamatban lévő büntetőügygel kapcsolatban jelentek meg a panaszos bejelentett lakcímén az intézkedő rendőrök. A megjelölt címen megállapítást nyert, hogy a kapura kihelyezett csengő nem működik, így az udvarra a nyitott kisajtón keresztül jutottak be az intézkedő rendőrök, és a terasz ajtaján kopogtak be. A kopogtatásra a panaszos nyitott ajtót, akivel a rendőrök közölték nevüket, rendfokozatukat, az intézkedés célját, majd felszólították, hogy igazolja magát, melynek a panaszos személyi igazolványának átadásával eleget tett. A panaszossal közölték, hogy elő fogják állítani a * Rendőrkapitányságra, bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt, melyet a panaszos tudomásul vett. A panaszos ruházatát átvizsgálták, mely során támadás, vagy önveszély okozására alkalmas eszköz, továbbá bűncselekmény elkövetéséből származó tárgy nem került feltalálásra.

Ezt követően a panaszost 7 óra 35 perckor a * Rendőrkapitányságra előállították, majd sérülés- és panaszmentesen Zugló8 szolgálatirányító parancsnoknak átadták, aki intézkedett a panaszos előállító helyiségben történő elhelyezéséről. A panaszost tájékoztatták, hogy a rendőri intézkedéssel szemben panasszal élhet, melyet bármelyik rendőri szervnél megtehet 30 napon belül, a Testületnél pedig 20 napon belül, melyet a panaszos megértett és tudomásul vett.

Az Rtv. 33.§ (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a tájékoztató kiadásra került, és az előállítás idejéről szóló tájékoztatás szintén.

2) G. R. r. hadnagy és K. G. r. őrmester 2017. december 19-én készült jelentésükben az alábbiak szerint válaszolták meg a Testület által feltett kérdéseket.

Az intézkedés megkezdésekor a rendőrök tájékoztatták a panaszost, hogy a kapitányságon folyamatban lévő büntetőügyben került előállításra, mely vonatkozásban a kapitányságon az ügy előadója által részletes tájékoztatást fog kapni, tekintettel arra, hogy az ügy előadója az előállítás során nem volt jelen, így arról érdemben tájékoztatni nem tudták a panaszost.

Ezt követően a rendőrök megvárták, míg a panaszos felöltözött és megivott egy kávét, majd átvizsgálták a ruházatát, mely során támadásra, vagy önkárosításra alkalmas eszközt nem találtak.

A panaszost tájékoztatták az előállítás menetéről, melyet a panaszos megértett, elmondta, hogy ismeri az eljárás menetét, továbbá, hogy együttműködő magatartást fog tanúsítani. Erre tekintettel, valamint arra, hogy az intézkedés során ezt megelőzően is együttműködő magatartást tanúsított, bilincset nem alkalmaztak vele szemben.

A panaszos lakóhelyéről körülbelül 6 óra 55 perckor indultak el, és a kapitányságra 7 óra 30 körüli időben érkeztek. 7 óra 35 perckor a panaszost sérülés- és panaszmentesen átadták a szolgálatirányító parancsnoknak, melyet követően az előállító helyiségben helyezték el. Az elhelyezés során a rendőrök jelenlétében az előállító őr a panaszost a jogairól és kötelezettségeiről tájékoztatta, illetve az erről szóló nyomtatványt is átadta részére.

3) Dr. V. A. r. alezredes kapitányságvezetői átiratában az alábbi megállapításokat tette az intézkedéssel kapcsolatban.

A panaszos meghallgatása egy büntetőüggyel kapcsolatban vált szükségessé. Tekintettel arra, hogy három személyt ugyanazon tényállás miatt – különböző elkövetői alakzatban – elkövetett bűncselekmény elkövetésével gyanúsítottak, ezért indokolt volt, hogy – a büntetőeljárás cselekmények, és az azokkal szoros összefüggésben lévő bűnüldözési érdek érvényesítésének biztosítása érdekében – a gyanúsított kihallgatásokra egy időben kerüljön sor. Emiatt volt szükség arra, hogy G. T. részére időben kiküldött írásbeli idézés mellett a panaszost – a lehető legszükségesebb ideig tartó szabadságkorlátozás mellett – a kihallgatás időpontjára az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján a kapitányságra előállítsák.

A panaszos előállítása 6 óra 45 perctől 9 óra 25 percig tartott, amely a gyanúsítottként történő kihallgatás befejező időpontja volt. Ezt az időpontot követően büntetőeljárás cselekmény – nevezetesen gyanúsítás – foganatosítása történt meg. Tehát az előállítás 2 óra 40 percen keresztül tartott. Ezen idő alatt történt egyrészt a felkészülés a gyanúsított kihallgatására, a rendőri intézkedés helyszínéről a hatósághoz történő beszállítás, illetve, mivel a gyanúsítás tárgyául szolgáló bűncselekmény miatt a büntetőeljárásban védő részvétele kötelező, ezért a védő jelenlétének biztosítása. Megjegyezte továbbá a kapitányságvezető, hogy mivel mindhárom gyanúsított kihallgatását egyazon időpontban tervezte a hatóság végrehajtani, tekintettel arra, hogy a tervezett eljárási cselekmények céljával összefüggő bűnüldözési érdek érvényesítésének érdeke is indokolta az előállítás időtartamát. A kapitányságvezető álláspontja szerint az előállítás időtartama az előállítás céljával arányban álló, lehető legszükségesebb ideig tartott. A gyanúsított a kihallgatás befejezését, majd azt követően a bűnügyi nyilvántartásba-vétel végrehajtása érdekében foganatosított intézkedést követően az azt foganatosító rendőr a kapitányság épületéből a ki- és beléptetés szabályai szerint kikísérte a panaszost.

A panaszos bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt történő előállítása alkalmával a nyomozás érdekeire való tekintettel a gyanúsítás tárgyául szolgáló bűncselekmény történeti tényállását nem közölték, mivel – a kapitányságvezető álláspontja szerint – az előállítás alkalmával azt nem is kell közölni. A panaszos védelemhez való joga nem sérült, ugyanis biztosították számára az eljárási cselekmények végrehajtása során a védő jelenlétét.

A panaszos előállítását követően, az előállító helyiségben történő elhelyezése alkalmával, mint ahogyan a panaszos által mellékelte, részére átadott iratok is tanúsítják, megfelelően

tájékoztatva lett jogairól, kötelezettségeiről, különösen hangsúlyozva azt, hogy a panaszos írásban maga nyilatkozta, hogy panasszal nem él.

A kihallgatás célja az volt, hogy a gyanúsítottakat egy időben lehessen kihallgatni, egymás vallomásairól ne szerezenek tudomást, és az esetleges ellentmondásokat a kihallgatást követően azonnal szembesítés fogantatásával kísérelhessék meg a rendőrök feloldani.

A parancsnoki kivizsgálás során arra vonatkozó adat, miszerint az előállítás teátrális lett volna, vagy a panaszos terhes feleségének „rémisztgetésére” került volna sor az előállítás során fogantatott rendőri intézkedés alkalmával, nem volt megállapítható. Az ennek megállapítására irányuló kérdésfeltevés is visszautasították az intézkedést fogantató rendőrök, határozottan cáfolták a panaszosi állítást.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet - a rendőrség szolgálati szabályzatáról (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, IV. cikkében rögzített személyes szabadsághoz való jogát, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.**

1) A Testület először a panaszos előállítását vonta vizsgálata körébe.

A panaszos előadta, hogy véleménye szerint az előállítása nem volt jogszerű, szükséges, illetőleg arányos sem.

a) Az első vizsgált panaszelem az előállítás jogalapja volt.

A rendőri tájékoztatás szerint az a rendőrök által a panaszosnak az intézkedés kezdetekor megadott tájékoztatásból, továbbá a részére később átadott igazolásból is kiderült, hogy az Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pontja szerinti (bűncselekmény gyanúja) jogalappal került sor az előállítására.

A panaszos gyanúsítás ellen bejelentett panaszát a * Ügyészség határozatával – mint alaptalan – elutasította. A határozat szerint a panaszos közreműködött abban, hogy G. T. 2015. augusztus 11-én jogtalan hasznoszerzési céllal megbízási szerződést kössön Cs. I.-vel és T. Cs. Zs. A.-val. A panaszos által elkövetett cselekmény jogi minősítését akként változtatták meg, hogy az helyesen 2 rb. a Btk. 373.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős kárt okozó csalás büntettként minősülő jelentős kárt okozó csalás büntettként minősül, melyet a panaszos társtettesként követett el.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Az Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;

A rendőrségi iratok egységesen a bűncselekmény elkövetésének gyanúját jelölik meg a rendőri intézkedés alapjaként. Megállapítható, hogy egyértelműen felmerült a jogsértés elkövetésének gyanúja, melyre a Btk. 373. § (1) bekezdése szerinti csalás büntettként tényállása hívható fel. Eszerint, aki jogtalan hasznoszerzés végett más tervedésbe ejt, vagy tervedésben tart, és ezzel kárt okoz, csalást követ el. (2) A büntetés vétség miatt két évig

terjedő szabadságvesztés, ha a) a család kisebb kárt okoz, vagy b) a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó csalást ba) bünszövetségben, bb) közveszély színhelyén, bc) üzletszerűen, bd) jótékony célú adománygyűjtést színlelve követik el. A (4) bekezdés szerint a büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a) a család jelentős kárt okoz.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület véleménye szerint a rendőrséget intézkedési kötelezettség terhelte a bűncselekmény felderítése érdekében, így fennállt a panaszossal szembeni intézkedés – előállítás – megkezdéséhez szükséges mértékű gyanú. Az előállítás jogalapját az Rtv.33. § (2) bek. a) pontja biztosította, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő, valamint személyi szabadsághoz való joga.

b) Mivel azonban az idézett rendelkezés az előállítás végrehajtását az abban foglalt feltétel teljesülése esetére – bűncselekmény gyanúja – nem kötelező jelleggel írja elő, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési jogkört biztosít, a Testület a rendőri intézkedést az arányosság követelményére figyelemmel is szükségesnek tartotta értékelni. Testület vizsgálta, hogy a jogalap birtokában foganatosított előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének, azaz, hogy volt-e lehetőségük az intézkedő rendőröknek arra, hogy kisebb jogkorlátozással járó intézkedést foganatosítsanak az intézkedés céljának elérése érdekében.

A rendőrségi álláspont szerint a kihallgatás célja az volt, hogy az ügyben érintett gyanúsítottakat egy időben lehessen kihallgatni, egymás vallomásairól ne szerezzenek tudomást, és az esetleges ellentmondásokat a kihallgatást követően azonnal szembesítés foganatosításával kísérelhessék meg a rendőrök feloldani.

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése rögzíti az arányosság követelményét. Eszerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.

A panaszosi és a rendőri előadások összevetése alapján egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos előállítása a kihallgatása céljából szükséges volt, más módon nem volt biztosítható, hogy – a büntetőeljárás cselekmények, és az azokkal szoros összefüggésben lévő bűnüldözési érdek érvényesítésének biztosítása érdekében – a gyanúsított kihallgatásokra egy időben kerüljön sor. Emiatt volt szükség arra, hogy – szabadságkorlátozás mellett – a kihallgatás időpontjára a panaszost a kapitányságra előállítsák. Erre tekintettel megállapítható, hogy nem állt rendelkezésre semmilyen egyéb intézkedés, amellyel az intézkedés célját elérhették volna a rendőrök.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az Rtv.-ben rögzített arányossági követelmény nem sérült a panaszos előállítása által, a rendőrök a lehető legkisebb jogkorlátozással járó intézkedést alkalmazták. A Testület szerint az előállításra kellő jogalap birtokában és az Rtv.15. §-a szerint került sor, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

c) A Testület ezt követően az előállítás időtartamát vizsgálta.

A panaszos előállítása 6 óra 45 perctől 9 óra 25 percig tartott, amely a gyanúsítottként történő kihallgatás befejező időpontja volt. Ezt az időpontot követően büntetőeljárás cselekmény – nevezetesen gyanúsítás – foganatosítása történt meg. Tehát az előállítás 2 óra 40 percen keresztül tartott. Ezen idő alatt történt egyrészt a felkészülés a gyanúsított kihallgatására, a rendőri intézkedés helyszínéről a hatósághoz történő beszállítás, illetve, mivel a gyanúsítás tárgyául szolgáló bűncselekmény miatt a büntetőeljárásban védő részvétele kötelező, ezért a védő jelenlétének biztosítása. Megjegyezte továbbá a kapitányságvezető, hogy mivel mindhárom gyanúsított kihallgatását egyazon időpontban tervezte a hatóság végrehajtani, tekintettel arra, hogy a tervezett eljárási cselekmények céljával összefüggő bűnüldözési érdek érvényesítésének érdeke is indokolta az előállítás időtartamát. A kapitányságvezető álláspontja szerint az előállítás időtartama az előállítás céljával arányban álló, lehető leghosszabb ideig tartott.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendelkezésre álló iratok alapján pontosan rekonstruálható, hogy mi történt az előállítás időtartama alatt. A Testület úgy foglalt állást, hogy a foganatosított rendőri cselekmények száma és jellege indokolta az előállítás hosszát, nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az előállítás ideje alatt szükségtelen, vagy indokolatlan holtidők lettek volna. **Ennek következtében a Testület a panaszos előállításának idejét arányosnak minősítette, amely nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát.**

2) A Testület ezt követően vizsgálta a rendőrök szolgálati fellépésének módját.

A panaszos állítása szerint az intézkedés elején az eljáró rendőrök csak annyit közöltek vele, hogy bűncselekmény gyanúja miatt előállítják. Nem közölték a panaszossal a nevüket, a jelvényüket pedig csak távolról mutatták fel, így annak tartalma a hajnali órákban, több méter

távolságból nem volt olvasható, azonosítható. Igazolványukat nem mutatták fel, továbbá nem közölték, hogy hova, és milyen okkal állítják elő. A gépjárműben ülve kizárólag arra tekintettel tudta meg a panaszos, hogy hova történik az előállítás, hogy útban a rendőrkapitányság felé rákérdezett erre a rendőröknél. Csak ekkor, és csak a panaszos kifejezett kérdésére tekintettel tájékoztatták, hogy a * Rendőrkapitányság épületében kerül sor az előállítására. Az előállítás okáról még ekkor sem tájékoztatták, továbbá az előállítással kapcsolatos semmilyen iratot nem mutattak, vagy adtak át neki.

A rendőrségi álláspont szerint a panaszos lakásának ajtaján történő kopogtatásra a panaszos nyitott ajtót, akivel a rendőrök közölték nevüket, rendfokozatukat, az intézkedés célját, majd felszólították, hogy igazolja magát, melynek a panaszos személyi igazolványának átadásával eleget tett. A panaszossal közölték, hogy elő fogják állítani a * Rendőrkapitányságra, bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt, melyet a panaszos tudomásul vett.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. idézett bekezdése egyértelműen rendelkezik: az intézkedő rendőröknek az intézkedés megkezdése előtt egyebek mellett, a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevüket és azonosító számukat, illetve az intézkedés célját közölniük kell.

Az előadások közötti ellentmondást további bizonyítékok hiányában nem lehetett feloldani, így a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy rendőrök betartották-e az Rtv. 20.§ előírásait.

Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy ekörben a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

3) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott hangnemet és bánásmódot.

A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás foganatosításával a várandós feleségét „rémisztgették” a rendőrök. A panaszos előadása szerint az előállítás teátrális volt, célja a megfélemlítés volt.

A parancsnoki kivizsgálás során arra vonatkozó adat, miszerint az előállítás teátrális lett volna, vagy a panaszos terhes feleségének „rémisztgetésére” került volna sor az előállítás során foganatosított rendőri intézkedés alkalmával, nem volt megállapítható. Az ennek megállapítására irányuló kérdésfeltevés is visszautasították az intézkedést foganatosító rendőrök, határozottan cáfolták a panaszosi állítást.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgároknál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezeten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban

ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Abban a kérdésben, hogy a rendőrök nem megfelelő hangnemet és bánásmódot alkalmaztak volna a panaszossal, illetőleg feleségével szemben, a Testület nem tudott állást foglalni, mivel a panaszosi és rendőri álláspont között olyan mértékű ellentmondás feszült, amelyet a Testület – korlátozott eszköztárára tekintettel – nem tudott feloldani, így a történetek rekonstruálására nem volt lehetősége.

Minderre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme a rendőrök által alkalmazott nem megfelelő hangnem és bánásmód tekintetében nem megállapítható, mivel a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a teátrális intézkedési mód, és a panaszos feleségének „rémisztgetésének” kérdéskörében.

IV.

A Testület érdemi vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrséget intézkedési kötelezettség terhelte a bűncselekmény felderítése érdekében, így fennállt a panaszossal szembeni intézkedés – előállítás – megkezdéséhez szükséges mértékű gyanú. Az előállítás jogalapját az Rtv.33. § (2) bek. a) pontja biztosította, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő, valamint személyi szabadsághoz való joga. Az Rtv.-ben rögzített arányossági követelmény nem sérült a panaszos előállítása által, a rendőrök a lehető legkisebb jogkorlátozással járó intézkedést alkalmazták. A Testület szerint az előállításra kellő jogalap birtokában és az Rtv.15. §-a szerint került sor, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. A Testület a panaszos előállításának idejét arányosnak minősítette, amely nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát. Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható abban a kérdésben, hogy rendőrök betartották-e az Rtv. 20.§ előírásait. A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme a rendőrök által alkalmazott nem megfelelő hangnem és bánásmód tekintetében nem megállapítható, mivel a Testület nem tudott

megnyugtatóan állást foglalni a teátrális intézkedési mód, és a panaszos feleségének „rémisztgetésének” kérdéskörében.

Budapest, 2018. április 19.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET